

Arvika kommun

arvika.kommun@arvika.se

Rektorn vid Glava skola

vera.ahlander@arvika.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Glava skola
i Arvika kommun

Tillsyn i Glava skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Arvika kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Glava skola besöktes av Skolinspektionen den 1 april 2014 och den 15 maj

Fakta om skolenheten

Glava skola ligger i området Glava, cirka 3 mil sydväst om Arvika. Skolan har vid tiden för tillsynen 2 elever i förskoleklass och 51 elever i grundskolans årskurser 1 till 6. Skolan är uppdelad i tre klasser, i en klass går förskoleklass elever och elever i årskurserna 1 och 2. Eleverna i årskurserna 3 och 4 bildar en klass liksom eleverna i årskurserna 5 och 6. Varje klass har en egen mentor, mentorerna bildar ett arbetslag. Sedan januari 2014 har skolan utökats med en verksamhet för asylsökande elever. Elevernas ålder är mellan 7 och 15 år. Skolan har fritidshem med cirka 30 elever. Fritidshemmen i Arvika kommun behandlas i ett särskilt beslut. Skolan leds av en rektor. Skolan har ett elevhälsoteam som består av rektor, specialpedagog, kurator och skolsköterska. Skolpsykolog och skolläkare finns att tillgå vid behov.

Enligt skolans sammanställning av resultaten för årskurs 3 läsåret 2012/13 nådde 100 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper i ämnena svenska och matematik. Alla elever i årskurs 3 nådde även kunskapskraven i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena. Resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 3 läsåret 2012/13 redovisas inte i Skolverkets statistik då antalet elever som gjort de nationella ämnesproven är färre än tio.

Enligt skolans sammanställning av resultaten för årskurs 6 läsåret 2012/13 nådde alla elever kunskapskraven för minst betyget E i samtliga ämnen utom i engelska, hem- och konsumentkunskap och fysik där nästan samtliga elever nådde minst betyget E. Den officiella statistiken för resultaten på de nationella ämnesproven visar att nästan samtliga elever i årskurs 6 fick provbetyget A-E i ämnena svenska, matematik och engelska läsåret 2012/13.

Helhetsbedömning

Glava skola leds av en rektor som tar ansvar för att fortlöpande följa upp och dokumentera skolans resultat. Sedan föregående tillsyn som genomfördes under 2009 har rektorn förbättrat verksamheten vad gäller exempelvis elevernas inflytande och skolans värdegrundarbete vilket också utgör utgångspunkt för det systematiska kvalitetsarbetet där skolans personal och elever deltar. Elevhälsoteamet och skolans personal arbetar särskilt aktivt med olika typer av

gruppstärkande aktiviteter, exempelvis med så kallade tjej- och killgrupper för att kunna öka tryggheten och studieron på skolan. Skolans personal och rektorn på Glava skola bedriver ett aktivt och målinriktat värdegrundsarbete och vidtar åtgärder för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Skolinspektionen finner dock, efter samtal med rektorn och skolans personal, att analysen av kunskapsresultaten skulle kunna fördjupas och systematiseras ytterligare i kvalitetsarbetet. På skolan når de allra flesta eleverna kunskapskraven men få elever når de högre betygsstegen. Mot bakgrund av detta vill Skolinspektionen påtala vikten av att rektorn vid Glava skola utvecklar sitt arbete med analys av kunskapsresultaten för att förbättra dem ytterligare och utveckla verksamheten så att alla elever utmanas att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Rektorn på Glava skola beslutar inte om åtgärdsprogram, anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp för nyanlända eleverna som läser i den så kallade förberedelseklassen. Flertalet av de nyanlända eleverna har under en längre tid haft större delen av sin undervisning i förberedelseklassen och eleverna får inte undervisning i grundskolans alla ämnen. Trots detta beslutas inte om åtgärdsprogram och fattas beslut om anpassad studiegång respektive placering i särskild undervisningsgrupp för dessa elever.

Vid tillsynen framkom även att eleverna på Glava skola inte har tillgång till ett skolbibliotek som uppfyller skollagens krav.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Arvika kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Arvika kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektor och ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas

- Rektor ska fatta beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav

Motivering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att det särskilda stödet ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Vid intervju med rektorn framkommer att skolan har rutiner för att identifiera elever som kan befaras inte nå kunskapskraven och rektorn ser till att elevens behov utreds och att åtgärdsprogram upprättas. Enligt verksamhetsredogörelsen som Skolinspektionen tagit del av ingår i utredningen av elevens stödbehov en kartläggning av verksamheten på organisations- och skolnivå samt grupp- och individnivå i samråd med berörda lärare. Elevhälsoteamet uppger att de vid kännedom om att en elev behöver mer än enbart anpassningar i undervisningen gör en fördjupad utredning och utarbetar åtgärdsprogram i samråd med elevens vårdnadshavare, som sedan beslutas av rektor. I utformandet av åtgärder och mål i åtgärdsprogrammet utgår skolans personal och elevhälsoteamet från elevens behov och läroplansmålen. Efter sex till åtta veckor utvärderas åtgärdsprogrammet. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår vilka behoven är och hur de ska tillgodoses, däremot anges inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid intervjuer och av verksamhetsredogörelsen som rektorn fyllt i inför tillsynen framkommer att det på Glava skola sedan i januari 2014 finns en förberedelseklass med asylsökande elever i åldrarna 7 till 15 år som är nyanlända till Sverige. Vid Skolinspektionens besök vid skolan fanns oklarheter om huruvida de nyanlända elevernas eventuella stödbehov utreds och om deras kunskaper och erfarenheter kartläggs. Rektor har efter tillsynen, bland annat vid faktagranskningen, inkommit med förtydliganden i dessa avseenden. I förtydligandena anges att rektor och skolans personal har påbörjat kartläggning av elevernas erfarenhet och kunskaper och att utredning om särskilt stöd har skett för enstaka elever i förberedelseklassen. Det bekräftas vid förnyade intervjuer med

skolans personal och företrädare för förvaltningen att de har påbörjat en kartläggning av elevernas erfarenhet och kunskaper och att utredning om särskilt stöd har skett för vissa av eleverna. Vid intervjuerna framkommer dock även att åtgärdsprogram inte beslutas och att beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp inte fattas för samtliga de nyanlända elever som under en längre tid haft större delen av sin undervisning i förberedelseklassen och som inte får undervisning i alla grundskolans ämnen.

Av utredningen framgår att rektor inte beslutar om åtgärdsprogram, placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång för nyanlända elever i förberedelseklassen trots att det finns elever i förberedelseklassen som under en längre tid haft större delen av sin undervisning där och inte får undervisning i alla grundskolans ämnen. Efter kartläggning och utredning av varje elevs kunskaper, erfarenheter och behov av särskilt stöd ska rektorn, om det visar sig att eleven är i behov av särskilt stöd, besluta om ett åtgärdsprogram för eleven. Om det i utredningen visar sig att en elevs behov av särskilt stöd inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering i särskild undervisningsgrupp, i detta fall förberedelseklassen, ska ett beslut om sådan placering fattas i åtgärdsprogrammet. Om det efter utredning visar sig att en elev behöver anpassad studiegång, ska även ett sådant beslut fattas. Om skollagens kriterier för dessa beslut inte föreligger ska eleven, med det särskilda stöd som erfordras, ha undervisning i alla ämnen och få sin undervisning i vanlig klass. Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att skolans åtgärdsprogram inte uppfyller författningarnas krav eftersom de inte anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9, 11-12 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Arvika kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek

Motivering

Av skollagen framgår att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elever-

nas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteken spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgoda deras behov av material för utbildningen.

På Glava skola har inspektörerna besökt ett rum beläget i anslutning till den verksamhet som tillhör förskolan. Rummet innehåller skönlitteratur och fackböcker som skolans lärare och elever benämner skolbibliotek. Rektorn berättar att när den nya skollagen implementerades tog Arvika kommun ett gemensamt grepp om skolbiblioteken och rensade ut gamla böcker samt ordnade med boklådor och bokbuss för kommunens skolor. Skolbiblioteket saknar digitala medier, men på skolan finns datorer med trådlöst nätverk samt några surfplattor att tillgå. Eleverna uppger att de sällan besöker skolbiblioteket, de lånar ibland böcker i bokbussen. Intervjuade lärare uppger att de sällan utnyttjar skolbiblioteket i sin undervisning, i stället använder de sig av boklådor som respektive klass får till sitt klassrum. Boklådorna har tagits fram med hjälp av så kallade läspiloter; lärare på skolan som har som ansvar att förse skolan med relevant litteratur.

Utredningen visar att skolan inte har tillgång till ett skolbibliotek som uppfyller författningarnas krav om att vara en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ingår i skolans pedagogiska verksamhet. Skolbiblioteket ska vara beläget så det praktiskt går att använda i undervisningen, antingen i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det kan röra sig om att en skola eller ett folkbibliotek med lokaler i direkt anslutning till varandra har ett samarbete som innebär att alla krav på ett skolbiblioteks funktion är uppfyllda. Elever på Glava skola har inte tillgång till ett skolbibliotek i form av en samlad resurs i anslutning till skolan, med uppdaterad litteratur avsedd för elever och där det finns olika medier och annan information som praktiskt går att använda i undervisningen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredare Lena Hammersberg, undervisningsråd Elisabeth Fogelberg och undervisningsråd Gerhard Eriksson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Fanny Edenroth Cato
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.